



НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

Велико Търново 5006, Бул. България 76

тел: +359 062 618 822; факс: +359 062 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

рес. 209/18.01.21
м.л

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.ик.н. Пенчо Стоянов Пенчев – катедра „Стопанско управление“ на ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“
на дисертационен труд на Петър Пламенов Тишков на тема:
„Изследване на възможностите за повишаване на ефективността на управление на фармацевтичните предприятия в конкурентна среда“
за получаване на образователната и научна степен “Доктор” в
научна област 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.7. Администрация и управление,
научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“

Велико Търново

2021 година

Рецензията е изготвена на основание на решение на Научното жури, определено със Заповед № РД-06-337 от 23 декември 2020 г. на Началника на Национален военен университет „Васил Левски“. На своето първо заседание Научното жури, след като се запозна със съществуващите документи прие решение, че при стартиралата процедура по защита на дисертацията няма допуснати нарушения.

Рецензията е разработена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на АСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Национален военен университет „Васил Левски“.

Оценките по основните въпроси от изискванията се основават на проучване на представения дисертационен труд, автореферат, копия от публикациите по дисертацията, както и копия от изискваните документи за дисертанта.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Разработката е посветена на изключително актуален за науката и практиката проблем – усъвършенстване системата на управление, като в конкретния случай е насочена в структурните единици на фармацевтичната индустрия. Актуалността се засилва и от конкретната ситуация в момента – разпространението и последствията от COVID-19. В научния труд докторантът много добре извежда тази актуалност като я подсилва и с редица други аргументи, свързани с характеристиките на фармацевтичните предприятия – зависимостта между готовия им продукт и живота и здравето на хората, високата научноизследователска и развойна дейност, балансираността между качество, ефективност и достъпност на лекарствените продукти, силната регулация на фармацевтичния пазар, състоянието на здравеопазването и т.н.

За съжаление тази проблематика не е била в достатъчна степен обект на изследване, което прави разработката полезна от теоретична и практическа гледна точка.

Темата на дисертационния труд е непосредствено свързана със съдържанието на самата разработка.

Най-общо положителните страни на рецензирания материал могат да бъдат систематизирани в две групи:

А. Доразвитие и надграждане на редица теоретични постановки на управленската теория, като авторът аргументира и свои виждания. Той отдава дължимото на мненията на различните автори по разглежданите проблеми, но не се страхува да изрази свое собствено мнение, което обосновава, т.е. има самостоятелно присъствие в работата.

Б. Практическата насоченост на работата.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, списък на използваната литература (271 заглавия, от тях 76 на кирилица и 52 на латиница, 31 закона и нормативни документи, 112 електронни източници), приложения и е в обем от 301 страници. За подсилване на изложението са посочени 61 фигури, 16 таблици и 10 фигури.

Темата на дисертационния труд е точно и конкретно формулирана и както посочихме отговаря на съдържанието. Ясно са определени предметът и обектът на изследване, работната хипотеза, основната цел и произтичащите от нея задачи. За по-голяма конкретност и значимост на изследването са изведени определени допустими ограничения.

Използваните научно-изследователски методи могат да бъдат групирани в две групи:

а) теоретични - системен, икономически, исторически, интердисциплинарен и аналитичен подходи, теория на риска, статистико-икономическите методи и т.н.

б) емпирични - наблюдение, измерване, прогнозиране, обработване на данни чрез математико-статистическите методи и др.

Посочените приложения, таблици и фигури са уместни и подсилват изложението.

По отношение на научната редакция считам, че тя е налице и трудът има завършен вид. Що се отнася до стиловата редакция ще посоча, че на отделни места има много дълги изречения, които в определена степен затрудняват читателя.

Докторантът обработва и систематизира значителна по обем информация, като я подрежда в логическа последователност. Това допринася за добре аргументираните в изложението изводи.

В разработката са спазени правилата на научната етика – коректно цитиране на литературните източници, няма некоректно взимстване на идеи от други автори, отговаря на задължителните минимални национални изисквания и т.н.

Оценяваният материал представлява завършен научен труд и е в съответствие с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Национален военен университет „Васил Левски“.

3. Характеристика на научните и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Приносите на дисертационния труд могат да се обособят в две групи:

А. Научни:

а) представена е в общи линии завършена научно-теоретична концепция за необходимостта от стратегическия мениджмънт във връзка с

ефективното управление на предприятията от фармацевтичната индустрия в съвременната среда (мобилна, конкурентна, агресивна, неопределена), която развива и обогатява фармацевтичния мениджмънт;

б) създадена е методология за стратегически решения за ефективен мениджмънт на фармацевтичното предприятие.

Б. Научно-приложни :

а) обоснована и доказана е научно-експертната платформа на извършените изследвания за състоянието и перспективите за развитие на фармацевтичното предприятие в конкурентна среда;

б) въз основа на математически зависимости за прогнозиране на риска е разработен концептуален модел за неговото управление;

в) разработен е модел за ефективно управление чрез използването на нетрадиционни и интелигентни системи за комплексен анализ на финансовата устойчивост като елемент на финансовото равновесие и измерващи степента на риск от фалит;

г) създадени са модели за рационализиране на управленските решения на база анализ и оценката на йерархиите и инструментариума за стратегическа обработка на данни от финансовите отчети на конкретен обект, инструментариума на регресионния анализ и анализ на вида на разпределението на финансовите резултати по абсолютни и относителни икономически параметри.

4. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Получените резултати и приноси от една страна съдействат за развитие и обогатяване на управленската теория, като присъствието на автора на материала е силно изразено, а от друга – дисертационният труд имат практическа насоченост във връзка с усъвършенстване управлението на фармацевтичните предприятия.

Според мен, представената в автореферата справка за приносите е коректна и в основни линии отразява това, което е постигнал докторантът в своето изследване и приемам, че те действително се съдържат в дисертационния труд и са негово лично дело.

5. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

Представен е списък от 4 публикации, от които 2 са самостоятелни. Две от тях са в чужбина на английски език. Те отразяват основни моменти от дисертационния труд. Това позволява да се заключи, че публикациите са свързани с темата на дисертацията и съответстват с приетите наукометрични критерии за придобиване на научни степени в НВУ „Васил Левски”.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

От представените материали може да се направи извод, че докторант Петър Тишков е навлязъл в дълбочина на изследваните проблеми. Това проличава от цялостното изследване. Проучването се характеризира с цялостност, комплексност, целенасоченост. Направените изводи са добре обосновани и аргументирани.

В дисертационния труд са използвани 271 заглавия, от тях 76 на кирилица и 52 на латиница, 31 закона и нормативни документи, 112 електронни източници. От тяхното използване, като в дисертацията, а така също и при другите представени публикации, може да се обобщи, че различните авторски тези са добре интерпретирани. Нещо повече, въз основа на тях докторантът не се страхува от дискусии и формира собствено мнение по редица твърдения на други автори. Макар и да уважава техните мнения се откроява неговото лично присъствие, което може само да се оцени положително.

7. Оценка на автореферата

Авторефератът е изготвен съгласно приетите изисквания. Представената в него справка за приносите е коректна и в основни линии отразява това, което е постигнал докторантът в своето изследване и приемам, че те действително се съдържат в дисертационния труд.

8. Критични бележки

Основната ми бележка, която вече посочих, е по отношение стила на изложение – използването на някои места на дълги изречения.

Тази бележка не омаловажава качеството на представения дисертационен труд, но ако Петър Тишков счете за необходимо, може да я има предвид при бъдещата си работа.

Стратегическият мениджмънт е от изключително значение за ефективното управление на структурните единици във фармацевтичната индустрия. Той обаче е непосредствено свързан със стратегическото мислене на мениджърите. Според Вас, мениджърите, заети във фармацевтичните предприятия, притежават ли стратегическо мислене?

9. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение

Докторантът не познавам лично, така че предварителни впечатления за неговата работа нямам. Рецензията е разработена само въз основа на представените материали – дисертационен труд, автореферат и др.

10. Заключение

Представеният дисертационен труд, авторефератът, копията от публикациите и всички представени документи от докторанта позволяват да се заключи, че са изпълнени всички изисквания на нормативните документи (Закон за развитие на АСРБ, Правилник за прилагане на

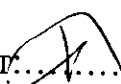
ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Национален военен университет „Васил Левски“).

11. Оценка на дисертационния труд

Посоченото в рецензията ми дава основание да дам **положителна** оценка на дисертационния труд и да препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Петър Пламенов Тишков.

07.01.2021 г.

В. Търново

Рецензент: .....

(Проф. д.ик.н. Пенчо Пенчев)



VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY

Veliko Tarnovo 5006, 76 Bulgaria Blvd.

phone: +359 062 618 822; fax: +359 062 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

*кон пр. дог/18.04.21
ex. R*

REVIEW

by Prof. D.Sc. Pencho Penchev Stoyanov - Department "Business Administration" at the Veliko Tarnovo University "St. Cyril and Methodius" of dissertation work of Petar Plamenov Tishkov on the topic:
"Study of the possibilities for increasing the efficiency of management of pharmaceutical companies in a competitive environment" for obtaining the educational and scientific degree "Doctor" field of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.7. Administration and Management, scientific specialty "Organization and Management Outside the Field of Material Production (Security and Defense)"

VELIKO TARNOVO

2021

The review was prepared on the basis of a decision of the Scientific Jury, determined by Order № RD-06-337 of 23 December 2020 of the Head of the National Military University "Vasil Levski". At its first meeting, the Scientific Jury, after reviewing the existing documents, decided that no violations were committed during the initiated procedure for the defense of the dissertation.

The review has been developed in accordance with the requirements of the Law on Development of the ASRB, the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of Scientific Degrees and the Regulations for the Acquisition of Scientific Degrees at the National Military University "Vasil Levski".

The assessments on the main issues of the requirements are based on a study of the presented dissertation, abstract, copies of the dissertation publications, as well as copies of the required documents for the dissertation.

1. Relevance and significance of the developed scientific problem

The development is dedicated to an extremely topical issue for science and practice - improving the management system, in this case it is focused on the structural units of the pharmaceutical industry. The actuality is reinforced by the situation at the moment - the prevalence and consequences of COVID-19. In scientific work, the doctoral student very well brings out this relevance by reinforcing it with a number of other arguments related to the characteristics of pharmaceutical companies - the relationship between their finished product and human life and health, high research and development, the balance between quality, efficiency and affordability of medicinal products, strong regulation of the pharmaceutical market, the state of healthcare, etc.

Unfortunately, this issue has not been sufficiently studied, which makes the development useful from a theoretical and practical point of view. The topic of the dissertation is directly related to the content of the work itself. In general,

the positive aspects of the peer-reviewed material can be systematized into two groups:

A. Further development and upgrading of a number of theoretical formulations of management theory, as the author argues his views. He pays tribute to the opinions of the various authors on the issues under consideration, but is not afraid to express his own opinion, which justifies and other has an independent presence in the work.

B. The practical orientation of the work.

2. General characteristics and structure of the dissertation

The dissertation work consists of an introduction, three chapters, conclusion, list of references (271 titles, of which 76 Cyrillic and 52 Latin 31 laws and regulations, 112 electronic sources) applications and is in a volume of 301 pages. To reinforce the exhibition, 61 figures, 16 tables and 10 figures are indicated.

The topic of the dissertation work is precisely and specifically formulated and as we have indicated corresponds to the content. The subject and object of research, the working hypothesis, the main goal and the resulting tasks are clearly defined. For more specificity and significance of the study are outlined certain permissible restrictions.

The research methods used can be grouped into two groups: a) theoretical - systematic, economic, historical, interdisciplinary and analytical approaches, risk theory, statistical and economic methods, etc. b) empirical - observation, measurement, forecasting, data processing using mathematical and statistical methods, etc. These appendices, tables and figures are relevant and reinforce the presentation. As for the scientific edition, I believe that it is there and the work has a finished look. As for the stylistic editing, I will point out that in some places there are very long sentences, which to some extent make it difficult for the reader.

The doctoral student processes and systematizes a significant amount of information, arranging it in a logical sequence. This contributes to the well-argued conclusions in the presentation.

The rules of scientific ethics are observed in the elaboration - correct citation of the literary sources, there is no incorrect borrowing of ideas from other authors, it meets the obligatory minimum national requirements, etc. The evaluated material is a completed scientific work and is in accordance with the requirements of the Regulations on the terms and conditions for obtaining scientific degrees at the National Military University "Vasil Levski".

3. Characteristics of the scientific and scientific-applied contributions of the dissertation.

The contributions of the dissertation can be divided into two groups:

A. Scientific:

a) a generally completed scientific-theoretical concept of the need for strategic management in connection with the effective management of enterprises in the pharmaceutical industry in the modern environment (mobile, competitive, aggressive, indeterminate) is presented, which develops and enriches pharmaceutical management;

b) a methodology for strategic decisions for effective management of the pharmaceutical company has been established.

B. Scientific and applied :

a) the scientific-expert platform of the performed research on the condition and prospects for development of the pharmaceutical enterprise in a competitive environment is substantiated and proven;

b) on the basis of mathematical dependences for risk forecasting a conceptual model for its management has been developed;

c) a model for effective management has been developed through the use of non-traditional and intelligent systems for complex analysis of financial

sustainability as an element of financial balance and measuring the degree of risk of bankruptcy;

d) models for rationalization of management decisions based on analysis and evaluation of hierarchies and tools for strategic processing of data from the financial statements of a particular site, tools for regression analysis and analysis of the type of distribution of financial results by absolute and relative economic parameters .

4. Assessment of scientific results and contributions of the thesis

The obtained results and contributions on the one hand contribute to the development and enrichment of management theory, as the presence of the author of the material is strong, and on the other - the dissertation has a practical focus on improving the management of pharmaceutical companies.

In my opinion, the report on the contributions presented in the abstract is correct and basically reflects what the doctoral student has achieved in his research and I accept that they are actually contained in the dissertation and are his personal work.

5. Evaluation of the dissertation and authorship publications

A list of 4 publications is presented, 2 of which are independent. Two of them are abroad in English. They reflect the main points of the dissertation. This allows us to conclude that the publications are related to the topic of the dissertation and comply with accepted scientometrics criteria for acquiring degrees in the National Military University "Vasil Levski".

6. Literary awareness and competence of the doctoral student

From the materials presented can be concluded that a PhD student Peter Tishkov has entered the depth of the studied problems. This is evident from the overall study. The study is characterized by completeness, complexity, purposefulness. The conclusions made are well substantiated and reasoned.

In the dissertation 271 titles were used, of which 76 in Cyrillic and 52 in Latin, 31 laws and regulations, 112 electronic sources. From their use, as in the

dissertation, as well as in the other presented publications, it can be concluded that the different authors are well interpreted. Moreover, based on them, the doctoral student is not afraid of discussions and forms his own opinion on a number of statements of other authors. Although he respects their opinions, his personal presence stands out, which can only be assessed positively.

7. Evaluation of the abstract

The abstract is prepared according to the accepted requirements. The report on the contributions presented in it is correct and basically reflects what the doctoral student has achieved in his research and I accept that they are actually contained in the dissertation work.

8. Critical notes

My main note, which I have already mentioned, is about the style of presentation - the use of long sentences in some places.

This note does not detract from the quality of the presented dissertation work, but if Peter Tishkov considered necessary, he may take it into account in his future work. Strategic management is extremely important for the effective management of structural units in the pharmaceutical industry. However, it is directly related to the strategic thinking of managers. In your opinion, do managers employed in pharmaceutical companies have strategic thinking?

9. Personal impressions and other issues on which the reviewer considers that he should take an attitude

I do not know the doctoral student personally, so I have no preliminary impressions of his work. The review is developed only on the basis of the presented materials - dissertation, abstract, etc.

10. Conclusion

The presented dissertation, the abstract, the copies of the publications and all the submitted documents by the doctoral student allow to conclude that all the requirements of the normative documents are fulfilled (Law for development


of ASRB, Rules for application of ZRASRB, Rules for the conditions degrees at the National Military University "Vasil Levski").

11. Evaluation of the dissertation

What is stated in the review gives me grounds to give a **positive** assessment of the dissertation and to recommend to the respected members of the Scientific Jury to award the educational and scientific degree "Doctor" to Peter Plamenov Tishkov.

07.01.2021 г.

V. Tarnovo

Reviewer: .....

(Prof. DESc. Pencho Penchev)